

ταῖον δὲ ἡμᾶς τοῦ νόμου μέρος ἐκδέχεται ὥστε
 καὶ αὐτὸ τὴν προσήκουσαν τάξιν λαχεῖν καὶ
 ἐξαριθμῆσασθαι τίνες οὐδὲ αὐτοῦ τοῦ τῶ[ν] νόθων
 ἄξιοι καθεστᾶσιν ὀνόματος. πρότερον μὲν γὰρ
 πᾶς ὁ ἐκ συνελεύσεων (οὐ γὰρ καλέσομεν γάμον)
 ἢ NEFΡΙΩΝ¹ ἢ INEΣΤΩΝ² ἢ δαμνατων προ-
 ελθῶν οὗτος οὐδὲ φυσικὸς ὀνομασθήσεται, οὐδὲ
 ἀποτραφήσεται παρὰ τῶν γονέων, οὐδὲ ἕξει τινα
 πρὸς τὸν παρόντα νόμον μετουσίαν: —

÷ οὔτοι ἀμαρ-
 τάνοντες εἰς
 ἀρπαγεῖσαν
 παρ: —
 ÷ τῶν εἰς συγ-
 γένειαν: —
 fol. 61^v.
 ἢ καταδεδι-
 κασμένων: —

congruentem ordinem sortiat et enumeremus qui-
 nam ne naturalium quidem appellatione digni
 habeantur. Et primum quisque ex coniunctioni-
 bus (non enim nuptias vocabimus) vel nefariis vel
 incestis vel damnatis procreatus neque naturalis
 filius vocabitur, neque alimenta a parentibus con-
 sequetur neque cum hac lege quidquid commune
 habebit.

÷ hi sunt qui
 peccant in
 raptam vir-
 ginem.
 ÷ qui peccant
 cum cognatis.
 ἢ. condemna-
 tis.

¹ I. NEFARIOΝ.   ² I. INCESTΩΝ.

περὶ υἰοθεσιῶν: — ἐκ¹ τῶν διατάξ[εων]: —

Τῆς θυγατρὸς μου ζησάσης ἀντεξουσίας καὶ διαθεμένης, οὐ δύναμαι μετὰ θάνατον αὐτῆς λέγειν ὡς ἀνισχύρως αὐτὴν ἀντεξουσίον² ἐποίησα: —

fr. 25 pr. D. 1, 7.

κδ'. Ὁ ἔχων υἱὸν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐγγόνους ὑπεξουσίους ἄδειαν ἔχει ὃν θέλει ἀντεξουσίον ποιῆσαι καὶ τὸν ἄλλον παρακρατῆσαι ἢ πάντας ἀντεξουσίους ποιῆσαι. τὰ αὐτὰ καὶ περὶ ἐγγόνων: — fr. 28.

B. η'. ^v ⁴ ¹ ^{μζ'} Καὶ ὁ σπάδων διὰ τῆς θέσεως κτάται ὑπεξουσίον κληρονόμον: — fr. 40. § 2.

λγ'. Ἄνηβον ἀντεξουσίον ὁ βουλόμενος υἰοθετῆσαι εἰς τάξιν φυσικῆς γονῆς ἐπὶ τοῦ ἄρχοντος, τοῦτο ποιεῖται· παρόντων τῶν συγγενῶν αὐτοῦ καὶ διαβεβαιουμένων, ὅτι συμφέροι αὐτῷ, ὁμολογούντος καὶ τοῦ θετοῦ πρὸς ὅτι τὸ τρίτον τῆς οὐσίας αὐτοῦ καταλαμβάνει αὐτῷ ἡγοῦν δίδωσιν ἀντεξουσίον αὐτὸν ποιῶν. c. 2. C. VIII, 47.

Τὸν ἀπελεύθερον ὁ πάτρων οὐ δύναται υἰοποιήσασθαι εἰ μὴ ἐξ εὐλόγου αἰτίας, οἷον ἐὰν παῖδας οὐκ ἔχη: — c. 3.

μα'. Ἡ γυνὴ οὐ δύναται υἰοποιήσασθαι, ἥτις οὐδὲ ὑπεξουσίους ἔχει τοὺς παῖδας· ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς παραμυθίαν τῶν ἀπολλομένων παιδῶν βούλεται λαβεῖν, δίδωμεν αὐτῇ τοῦτο ποιεῖν, ὡσανεὶ ἐξ αὐτῆς τεχθέντα αὐτόν: — c. 5.

Δεῖ τὸν λαμβάνοντα εἰς υἰοθεσίαν εἶναι μείζονα τοῦ λαμβανομένου, ἐπειδὴ πρὸς μίμησιν τῆς φύσεως ἐπιενεσθῆται. ἢ δὲ φύσις πρεσβύτερον οἶδε τοῦ υἱοῦ τὸν πρῶ. νομίζεται γὰρ τέρας εἶναι καὶ τῆς φύσεως ἀλλότριον τὸ λέγειν μείζονα εἶναι τὸν παῖδα τοῦ πρῶ. ταῦτα δὲ καὶ ἐπὶ ὑπεξουσίων καὶ ἀντεξουσίων προβαίνει. δεῖ δὲ προηγεῖσθαι τὸν πρῶ ὀκτώ καὶ δέκα ἐνιαυτούς. ἢ γὰρ τοιαύτη ἡλικία ἐφηβότης λέγεται τελεία, ὅτε καὶ οἱ βραδέως ἡβῶντες ἡβῶσι, τοῦ σχήματος πάντως³ συντρέχοντος:⁴ — § 4. I. 1, 11.

Ὁ εὐνοῦχος ὄνομά ἐστι γενικόν· τέμνεται δὲ εἰς τρία· τῶν γὰρ εὐνούχων οἱ μὲν εἰσι σπάδωντες, οἱ δὲ καστράτοι, οἱ δὲ⁵

¹ ἐα cod. ² ita et alibi. ³ παντός cod.

⁴ Nempe ex Theoph.; nisi quod verba artis latina graece sunt reddita. ⁵ Expl. folium: contin. ut supra p. 39.

de adoptionibus. — Ex constitutionibus.

Cum filia mea tamquam sui iuris vixerit et testata sit, non possum post eius mortem dicere me eam inutiliter emancipavisse. fr. 25 pr. D. 1, 7.

Qui filium habet et ex eo nepotes in potestate, quem vult potest sui iuris facere et alium in potestate retinere, vel omnes emancipare. Eadem et in nepotibus optinent. fr. 28.

Et spado per adoptionem acquirit heredem suum. *lib. VIII. Cod. tit. 47.* fr. 40. § 2.

Impuberem sui iuris si quis velit adoptare ad vicem naturalis subolis apud magistratum, id facito: praesentibus necessariis eius et confirmantibus id ei expedire, promittente et adoptivo patre se trientem substantiae suae ei relicturum, vel daturum si eum emancipaverit. c. 2. C. VIII, 47.

Libertum patronus adoptare nequit, nisi ex iusta causa, veluti quia liberos non habeat. c. 3.

Mulier non potest adoptare, quae neque filios in potestate habet; sed quoniam in solacium amissorum filiorum accipere vult, id ei facere concedimus, [ut habeat] eum quasi ex se progenitum. c. 5.

Oportet eum qui adoptat maiorem natu esse eo, qui in adoptionem suscipitur, cum (adoptio) ad naturae imitationem sit excogitata. Natura vero seniore[m] patrem filio novit. pro monstro enim putatur et a natura alienum si dicatur filius natu maior esse patre. haec et in (adoptionibus) eorum qui alieni iuris et eorum qui sui iuris sunt procedunt. Oportet autem patrem (adoptivum) decem et octo annis praecedere. Nam eiusmodi aetas plena dicitur pubertas, quando et illi quoque pubescunt qui tardius pubescunt, omnimodo habitu corporis concurrente. § 4. I. 1, 11.

Eunuchi nomen generale est, sed trifariam dividitur; eunuchorum enim quidam sunt spadones, quidam castrati, quidam

[LIBER XXXV, TITULUS XI.]

fol. 63^r. ἢ τιμὴ καὶ¹ περὶ τὰ οἰκεία ἐκέχρητο· τοὺς δὲ τοκετοὺς τῶν θροαπαινῶν καὶ τοὺς τῶν τοκετῶν τοκετοὺς ἀποκαθίστησιν· οὐ γὰρ εἰσι καρποί. ὑπεξαιρεῖ δὲ ὅσα περὶ τὴν κληρονομίαν ἔδαπάνησεν. εἰ δὲ τῷ χρόνῳ τὰ οἰκήματα χωρὶς ῥαθυμίας αὐτοῦ διὰ τῆς χρήσεως ἐκυριεύθησαν, οὐ καλεῖται: — fr. 23. § 3. D. 36, 1.

Ἐὰν ἐνστήσωμαι τὴν θυγατέρα μου κληρονόμον καὶ ἀξιώσω αὐτὴν ἄπαιδα τελευτῶσαν ἀποκαταστῆσαι πέτρῳ τὸν κληρον καὶ προικίσει αὐτήν, εἴτα τὸν ἄνδρα τελευτῶσα γράψῃ κληρονόμον, ὑπεξαιρεῖται ἢ προίξῃ ἐκ τοῦ φιδεικομίσσου, ὡς περὶ εἰ τὸ περιλιμπανόμενον ἐκελεύσθη ἀποκαταστῆσαι. εἰ δὲ τοσούτους καρποὺς ἔλαβεν ἢ θυγάτηρ ὅσοι δύνανται πληρῶσαι τὴν προίκα, ἐξ αὐτῶν καὶ οὐκ ἐκ τοῦ φιδεικομίσσου ἀφείλει δοθῆναι ἢ προίξῃ: — fr. 23. § 4.

Ἐὰν ἀξιώσω τὸν κληρονόμον μου τὸ περιερχόμενον εἰς αὐτὸν εὐθέως ἀποκαταστῆσαι τῷ υἱῷ μου, εἰ δὲ καὶ προαποθάνῃ τῇ μητρὶ αὐτοῦ, ἐὰν ἢ πρὸ τῆς προχωρήσεως ἢ μετὰ ταῦτα τὸ παιδίον ἀποθάνῃ, τῇ μητρὶ κεχρεώσθηται² τὸ φιδεικομίσσον καὶ οὐ τοῖς κληρονόμοις τοῦ υἱοῦ, εἰ μὴ ἄρα περιῶν καὶ γενόμενος ἔφηβος ἔλαβεν αὐτό: — fr. 26 pr.

Ἐὰν δοῦλον γράψας κληρονόμον ἀξιώσω τὸν δεσπότην αὐτοῦ ἀποκαταστῆσαι αὐτῷ ὅτε γένηται ἐλεύθερος, ἔρρωται: — fr. 26. § 1.

Ἐξ ὀλοκλήρου γράψας τὸν υἱόν μου κληρονόμον ὕστερον ἐποίησα κωδικέλλους ἐν οἷς εἶπον αὐτὸν ἄπαιδα τελευτῶντα τὴν κληρονομίαν ἀποκαταστῆσαι τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ· ὁ υἱὸς διατιθέμενος δοῦλον τῆς κληρονομίας ἠλευθέρωσεν. εἴτε τὴν δύναμιν τῶν κωδικέλλων ἐγίνωσκεν, εἴτε μὴ, τὴν τιμὴν τοῦ δούλου κεχρεώσθηται ἢ ἀδελφῇ, τῆς ἐλευθερίας διὰ θάλασσαν φυλαττομένης: — fr. 26. § 2. 3.

Ἐὰν ὁ ἀτεξουσὶός μου υἱὸς αἰτήσῃ κατὰ διαθήκης ὑπεναντιότητα, οὐκ ἀναγκάζεται προσελθεῖν ὁ κληρονόμος, ἐπειδὴ λοιπὸν οὔτε ἢ ἀποκατάστασις οὔτε τὰ ληγᾶτα χώραν ἔχουσιν. εἰ μὲντοι ἄδηλόν ἐστιν εἶπερ ὁ υἱὸς αἰτεῖν αὐτὴν μέλλει, ἀναγκάζεται προσελθεῖν ὁ κληρονόμος: — fr. 28. § 6.

¹ suppl. I^a m. ² καὶ χρεοσθηται cod.

[LIBER XXXV, TITULUS XI.]

qua et circa res proprias utebatur; partus vero ancillarum et partuum partus reddit; non enim in fructibus sunt. excipit tamen quaecumque circa hereditatem impendit. si vero tempore aedes sine culpa eius per usum adquisitae sunt, non tenetur. fr. 23. § 3. D. 36, 1.

Si filiam meam heredem instituero eamque rogavero, ut, si sine liberis decesserit, Petro hereditatem restituat et sibi dotem constituerit, deinde moriens virum heredem scripserit, excipitur dos a fideicommisso, ac si quod superfuisset rogata esset restituere. quod si tot fructus filia percepit, quot possent dotem efficere, ex iis et non ex fideicommisso dos praestari debet. fr. 23. § 4.

Si rogavero heredem meum, ut quidquid ad eum pervenerit statim filio meo restitueret, et, si prius decesserit, matri eius, sive ante diem cedentem sive postea filius decesserit, matri debetur fideicommissum et non filii heredibus, nisi forte vivus pubesque factus id acceperit. fr. 26 pr.

Si, servo herede scripto, dominum eius rogavero, ut ei, cum liber fuerit factus, restituat, valet. fr. 26. § 1.

Filio meo ex asse herede scripto, deinde codicillos feci, in quibus dixi, ut si is sine liberis deccederet, hereditatem sorori suae restitueret. Filius in testamento servum hereditarium liberum esse iussit. Sive codicillorum potestatem noverit, sive non, pretium servi sorori praestari oportet, libertate propter favorem servata. fr. 26. § 2. 3.

Si filius meus sui iuris contra tabulas bonorum possessionem petierit, non cogitur heres adire, quia iam neque restitutio, neque legata locum habent. si vero incertum est, utrum filius sit petiturus necne, cogitur heres adire. fr. 28. § 6.

fol. 63^v.

Ὁ κλευσθεὶς ἰδίους ἐλευθερώσει δούλους καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῖς ἀποκαταστήσει τὴν τιμὴν αὐτῶν ἐκ τῆς ἀποκαταστάσεως ἐξαιρεῖ: —
fr. 28. § 17.

Ὁ πρεσβευτὴς ὑποπτον λέγων τὴν κληρονομίαν ἀναγκάζεται καὶ ἐν τῇ πρεσβείᾳ τὸ τῆς ἀποκαταστάσεως ὑποδέξασθαι δικαστήριον. εἰ δὲ καὶ διασκέψασθαι θέλει, ἀναγκάζεται ὑπείσελθεῖν οὐκ ἐπὶ τῷ εὐθὺς ἀποκαταστήσει, ἀλλ' ἵνα μετὰ τὸ ὑποστρέψαι εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, εἰ μὲν ἐκὼν βουληθῆ, ἀποκαταστήσει χρώμενος ὡς τῷ φαλκιδίῳ· εἰ δὲ νομίσοι μὴ συμφέρον ἐαυτῷ, τὸ πᾶν ἀποκαταστήσει: —
fr. 31 pr.

Ἐὰν εἶπω ἀποκαταστήσει τὰ πράγματά μου ἢ πάντα τὰ ἐμὰ καθομάδα, φιδεικόμισσόν ἐστιν. τὸ γὰρ εἰπεῖν ἐμὸν ἢ σὸν καὶ ἀγωγὰς περιέχει: —
fr. 31. § 1.

Ἐὰν υἱῷ μου ἢ δούλῳ μου ἀποκαταστήσει κληρονομία καὶ τοῦτο ἀναδέξωμαι, μετέρχονται εἰς ἐμὲ αἱ ἀγωγαί. Εἰ μὲν ἐν δικαίῳ κληρονομίας παρακρατεῖ τὸ τετραοὔγκιον ὁ κληρονόμος, ἀναλόγως εἰς αὐτὸν καὶ τὸν φιδεικομισσάριον αἱ ἀγωγαὶ μερίζονται· εἰ δὲ ἐν πράγμασιν ἢ νομίμασιν λάβῃ τὸ τετραοὔγκιον, ληγαταρίου τάξιν ἐπέχει καὶ μόνος ὁ φιδεικομισσάριος ἐνάγεται: —
fr. 31. § 2. 3.

Ἐὰν τῷ χωρὶς αἰρέσεως ἐλευθερωθέντι κλευσθεῖ τὴν κληρονομίαν ὑπὸ αἴρεσιν ἀποκαταστήσει, λέγων αὐτὴν ὑποπτον, κληρονομεῖν ἀναγκάζομαι καὶ ἀποκαθίσταν, καὶ τῆς αἰρέσεως ἀπονοῦσης ἢ ἐλευθερίας οὐκ ἀνατρέπεται. εἰ δὲ τῷ ὑπὸ ἡμέραν ἐλευθερωθέντι ἠξιώθῃ ἀποκαταστήσει, οὐκ ἀναγκάζομαι πρὸ τῆς ἡμέρας κληρονομεῖν· οὐ δυνατὸν γὰρ τῷ μήπω ἐλευθέρῳ κληρονομίαν ἀποκαθίσταν καὶ οὔτε παρὰ τὴν γνώμην τοῦ διαθεμένου ἢ ἐλευθερία δίδεται: —
fr. 32 pr. § 1.

Ἐὰν ἀξιόσω τὸν κληρονόμον μου πάντα τὰ εἰς αὐτὸν ἐρχόμενα χρήματα τῆς ἐμῆς κληρονομίας ἢ τῶν ἐμῶν πραγμάτων ἀποκαταστήσει τῇ πόλει μου ἄπαιδα τελευτῶντα, τοῦτοις τοῖς ῥήμασι τὰ χρήματα καὶ τοὺς καρποὺς, οὓς ἔλαβεν ἐκ τῆς κληρονομίας, ἀποκαθίστησιν, ὡσανεὶ τοῦτο ῥητῶς ἠξιώθῃ: —
fr. 33.

Qui iussus est suos servos manumittere iisque hereditatem restituere pretium eorum ex fideicommisso detrahit.
fr. 28. § 17.

Legatus qui suspectam dicit hereditatem cogitur vel in legatione accipere iudicium de fideicommisso. si vero deliberare velit, cogitur adire non ut statim restituat, sed ut domum suam reversus, si sponte voluerit, restituat veluti falcidia usus; sin autem putaverit sibi non expedire, totum restituat.
fr. 31 pr.

Si dixero restituere bona mea vel omnia mea generaliter, fideicommissum est. Nam appellatione „mei“ et „tui“ etiam actiones continentur.
fr. 31. § 1.

Si filio meo vel servo meo restituatur hereditas idque ratum habuero, transeunt in me actiones. Si quidem iure hereditario retinet quadrantem heres, pro portione in eum et in fideicommissarium actiones dividuntur. Si vero in rebus vel pecunia quadrantem acceperit, legatarii vicem optinet et solus fideicommissarius convenitur.
fr. 31. § 2. 3.

Si ei qui pure manumissus est iussus sim hereditatem sub condicione restituere, si dicam eam suspectam, adire cogor et restituere atque, condicione deficiente, libertas non revocatur. Si vero ei qui sub condicione est manumissus rogatus sim restituere, non cogor ante diem adire; nondum enim manumisso hereditas restitui non potest neque contra testatoris voluntatem datur libertas.
fr. 32 pr. § 1.

Si rogavero heredem meum omnem pecuniam ex hereditate mea meisve bonis ad eum pervenientem civitati meae restituere, si sine liberis decesserit, his verbis et pecuniam et fructus, quos ex hereditate percepit, restituere [compellitur], perinde atque si de hoc specialiter rogatus fuerit.
fr. 33.

IN FRAGMENTA INDICIS OBSERVATIONES.

LIBER XVI,

- tit. 1 redit etiam in fol. 252^v.
 tit. 2 In libro palimpsesto legitur *ἀνξουμένης*, scilicet ab *ἀνξέω* (quae forma est tamen admodum rara): v. L. Dindorfium in *The-sauro* Stephani s. v.

LIBER XVIII,

- tit. 1 redit etiam in fol. 240^r.
 tit. 4 „ „ „ „ 240^v. Utrobique *ἐν τῷ τούτῳ τ. τ.* Tacite correxi.
 tit. 5 redit etiam in fol. 240^v. Vocabulum *ἀγωγῆς* deest utrobique. Si codicis lectionem retinendam putas, verte: De peculio.
 tit. 7 redit etiam in fol. 240^v.

LIBER XIX,

- tit. 1 redit etiam in fol. 166^r.
 tit. 7 „ „ „ „ 246^v. Utrobique *πραθέν*. Tacite correxi.
 tit. 8 redit etiam in fol. 246^r. Utrobique *ἀγωγῶν*. Quam lectionem si tueris, verte *De actionibus*. Adde *μὴ* ante *κεκωλ.*: in fine *περὶ τῶν* etc.
 tit. 10 Codex habet *ἀγορασνομου*. Item inferius omittit v. *ἦττονος*. Utrumque correxi.
 tit. 12 redit etiam in fol. 219^v.
 tit. 19 „ „ „ „ 219^r.

LIBER XX,

- tit. 3 redit etiam in fol. 219^v.
 tit. 4 „ „ „ „ 219^v—224^r. Utrobique *συναλλαττόντων* et *ποιήσει* (recte). Nunc video haec sequi: *καὶ ἐπιλείπει ἀγωγή*: atque actio deficit.

LIBER XXI,

- tit. 1 redit etiam in fol. 224^r.

LIBER XXII,

- tit. 1 redit etiam in fol. 224^v.
 tit. 4 „ „ „ „ 191^r.
 tit. 5 „ „ „ „ 230^v. In f. 230^v melior lectio invenitur: *ἐπακτοῦ* atque *δικαστικοῦ*. In ind. *ικ* supra v^{um} *δικαστοῦ* suppletum detegitur.
 tit. 6 Voc. *τοῦ* deest in libro: *ἐν δίκῃ* (sic).

LIBER XXIII,

- tit. 1 redit etiam in fol. 174^r.
 tit. 2 „ „ „ „ 159^v. Corr. *ἡγουν* (sic utrobique).
 tit. 3 *π τόκων καὶ ἐνεχυραζόντων ἐπιτιμίων καὶ πάσης* cet.: de us. et pignerantium poenis et cet.

LIBER XXIV,

- tit. 1 redit etiam in fol. 176^r. Post *δοθέντος* utrobique *καὶ*. Utrobique legitur (perperam) *καταβληθέντος* (*παρακολ.*). Postrema verba *καὶ—πραγματος* desunt in fol. 176^r: contra post v. *πράγματος* in fol. 204 sequitur verbum: *ἀναλαμβάνειν*.
 tit. 2 *πράγματος* legitur in libro (post *ἀπαίτ.*).
 tit. 3 Cod.: *ἔνευ αἰτ. ἢ ἀδίκου αἰτ.* Infra: *ἐνοχῶν ἀγωγῶν*.
 tit. 4 redit etiam in fol. 152^r: *τοῦ* ante *πατρός* om. utrobique.
 tit. 5 redit etiam in fol. 152^r. Voc. *ὁ* omittit cod.: dele. Emenda (ut habet et cod.) *ἐνέχηται*.
 tit. 6 redit etiam in fol. 152^r.
 tit. 7. 8 redeunt in fol. 152^v, 153^r. In tit. 8 cod. legit (perperam) *ἀπαιτήσεως πάντως στ.*; v^{um} *τοῦ* initio om. cod.
 tit. 9 redit etiam in fol. 153^v. Ubi additur vox *ζοῆ*, quae abest in fol. 204^v.

LIBER XXV,

- tit. 1 redit etiam in fol. 153^v.
 tit. 2 „ „ „ „ 185^r.
 tit. 3 „ „ „ „ 185^v.
 tit. 4 „ „ „ „ 185^v. *ἐνέχυρα* utrobique.
 tit. 5 „ „ „ „ 154^r; in ind. perperam *ἐνεχόμενα*: utrobique male *ἔχονται*. In ind. *ὄντινες*.
 tit. 6 redit etiam in fol. 154^v. *πῶς ἢ καὶ* ind.
 tit. 7 „ „ „ „ 154^v, ind.: *πράσεως*. utrobique: *τῶν ἐνεχ. καὶ τῶν ὑπ.*

LIBER XXVI,

- tit. 1 *καὶ μανδάτων* (sic).
 tit. 2 *ἢ τῶν ἀντ.*
 tit. 5 redit etiam in fol. 157^v.

- tit. 6 ἡγουν.
 tit. 7 ἀντελλόγου καὶ βοηθείας γ.: compensatione
 et auxilio mul.

LIBER XXVIII,

- tit. 6 redit etiam in fol. 163^v.
 tit. 9 " " " " 212^r.
 tit. 10 " " " " 212^r.
 tit. 12 " " " " 237^r.
 tit. 13 om. τοῦ ante προτ.; ὑποδέξ.
 tit. 14 redit etiam in fol. 199^v.

LIBER XXIX,

- tit. 4 redit etiam in fol. 3^v.
 tit. 5 " " " " 6^v.
 tit. 6 " " " " 1^v. Ibid. προγραμμαίου
 (in fol. 252 —ας).

LIBER XXXI,

- tit. 1 redit etiam in fol. 25^v.
 tit. 2 (ιβ' sic) l. γονεῦσι καὶ πάτρωσι (latine:
 parentibus et patronis).
 tit. 3 post παίδων nihil desideratur.
 tit. 4 redit etiam in fol. 30^v.
 tit. 6 (ς' non ε') π τῶν — παίδων ἀπὸ γονέως.

LIBER XXXII,

- tit. 1 redit etiam in fol. 11^v. v. καὶ τῶν ἐκ v. γιν.
 tit. 2 " " " " 32^v.

LIBER XXXIII,

- tit. 1 redit etiam in fol. 61^r.
 tit. 2 " " " " 41^r.

LIBER XXXIV,

- tit. 1 redit etiam in fol. 41^r.

LIBER XXXV,

- tit. 1 om. καὶ.
 tit. 2 redit etiam in fol. 28^v.
 tit. 3 " " " " 28^r.
 tit. 4 " " " " 28^v. Ubi διατίθεσθαι.
 tit. 5 " " " " 23^r.
 tit. 6 " " " " 23^r.
 tit. 7 " " " " 23^v. ἐπιλειφέντων (sic).
 tit. 8 " " " " 16^r. l. περὶ παίδων καὶ
 κτλ. (latine de liberis et postumis etc.).
 tit. 9 redit etiam in fol. 16^v.
 tit. 10 " " " " 27^v.
 tit. 11 " " " " 49^r.
 tit. 12 " " " " 71^r.
 tit. 14 " " " " 228^r.

- tit. 15 in fine τὴν κληρο.
 tit. 16 Verbum δεσποτῶν (omnino supplendum)
 omittit cod.

- tit. 17 liber: π τῶν ἀγαθῆς: an π τῶν ἀγαθῶν?
 In latinis em.: tabulas.

LIBER XXXVII,

- tit. 2 ἐν διαθήκῃ καὶ (sic).
 tit. 4 (δ' non γ').
 tit. 7 ἐδιοίκ.
 tit. 9 malim: ἐνάγειν, ut verti possit agere vel con-
 veniri.
 tit. 12 perperam (ex itacismo) habet cod.: εἰ ἢ καὶ
 ἦεν (εἶεν) αὐτοῖς. In lat. l. transituras.

LIBER XXXVIII,

- tit. 2 legendum ἢ pro καὶ idest vel (δαπανησθαι. sic).
 tit. 3 corr. ἀγωγῆς; perperam habet cod. παρα-
 τεῖσθαι. (num ἀπαιτεῖσθαι?)
 tit. 4 redit etiam in fol. 52^v.
 tit. 7 " " " " 52^v. Ubi legitur μετὰ
 τῆς πίστεως.
 tit. 8 redit etiam in fol. 35^v.
 tit. 9 οἴτης: correxi.
 tit. 10 redit etiam in fol. 233^r. μαινομένοις utrob.
 tit. 11 " " " " 233^v.
 tit. 17 " " " " 233^v.
 tit. 19 " " " " 49^r.

LIBER XXXIX,

- tit. 1 redit etiam in fol. 49^r: in ind. πέμψ. (sic).
 tit. 2 " " " " 36^v. Ubi deest v. ἀκύρου.

LIBER XL,

- tit. 1 redit etiam in fol. 51^r.
 tit. 3 " " " " 51^r.
 tit. 4 " " " " 51^v.
 tit. 5 " " " " 57^r. Ubi additur π τοῦ
 et legitur καρβονιανίῳ (ind. —νοῦ).
 tit. 6 redit etiam in fol. 57^v.
 tit. 7 " " " " 57^v. Ubi perperam pro
 πότε legitur π (περὶ). In fol. 57 ἐφαρμόση
 (sic). In fine τῶν ibidem omittitur. emendo:
 τοῖς αἰτοῦσι. In ind. loco priore διακατ.
 tit. 8 redit etiam in fol. 17^r.
 tit. 9 " " " " 17^r. Ubi v. διακατοχῆς
 omittitur.

LIBER XLI,

- tit. 1 redit etiam in fol. 58^v.
 tit. 5 " " " " 45^v.

- tit. 6 redit etiam in fol. 21^v. Ubi *περιουσίας*.
tit. 7 „ „ „ „ 18^r.

LIBER XLII,

- tit. 2 redit etiam in fol. 40^v.
tit. 3 „ „ „ „ 54^r. Ubi perperam *μετρί-
σεως* (—*ήσεως*).
tit. 4 redit etiam in fol. 24^v.

LIBER XLIII,

- tit. 1 redit etiam in fol. 62^v. *γενομένων*(sic). Lege
προστίμων cfr. inser. tit. 7ⁱ in edd.
tit. 2 „ „ „ „ 31^r. In fol. 12 *άνεσχο-
μένων*.
tit. 3 redit etiam in fol. 31^r.
tit. 4 deest in Indice, sed extat in corpore:
*περι έπερωτήσεων πραιτωριών (τίτλος Δ,
βιβλίου μγ')*. V. infra: h. e: de stipulationi-
bus praetoriis.
tit. 6 redit etiam in fol. 48^r.

LIBER XLIV (ind. fol. 25^r),

- tit. 1 redit etiam in fol. 48^r.
tit. 2 *ληγάτων* (sic).
tit. 3 „ „ „ „ 73^v.
tit. 4 cod. habet *ένιαυταιών*.
tit. 5 redit etiam in fol. 66^r.
tit. 7 „ „ „ „ 66^r.
tit. 8 „ „ „ „ 91^r.
tit. 9 „ „ „ „ 91^r.
tit. 10 „ „ „ „ 91^v.
tit. 14 „ „ „ „ 91^v.
tit. 15 „ „ „ „ 68^r. Ubi *καί άνδρ*. legitur.
tit. 16 „ „ „ „ 68^r.
tit. 17 „ „ „ „ 68^r. Ubi *φιδεικομίσσου*.
tit. 18 „ „ „ „ 68^v.
tit. 19 „ „ „ „ 68^v.
tit. 20 „ „ „ „ 67^r. Ubi *φιδεικομίσσου*.
tit. 21 „ „ „ „ 67^v.
tit. 23 „ „ „ „ 67^v. (Usque ad v. *λεγο-
μένης*).
tit. 26 corr. *κζ'*.
tit. 28 cod. perperam omittit v. *πίστι: καταλημ-
παννομένων* (sic).
tit. 31 redit etiam in fol. 10^r.

LIBER XLV,

- tit. 2 redit etiam in fol. 9^v. In fol. 25 perperam
άγωγήν.
tit. 3 redit etiam in fol. 48^r. In fol. 25^v perperam
omittuntur v. *καί τών*.

- tit. 4 redit etiam in fol. 45^v.
tit. 5 „ „ „ „ 42^r.
tit. 6 „ „ „ „ 42^r.

In verbis *τῶι επ|||να| ῥητα* subest forte
arcanum scriptum. Nota $\bar{\omega}$ lineola tectum: forte
numerus est $\bar{\rho}\bar{\eta}$. Nota et illud insolens *τῶι* doxo-
logiae aptum.

LIBER XLVI,

- tit. 1 redit etiam in fol. 14^r.
tit. 3 „ „ „ „ 14^v.

LIBER XLVII,

- tit. 1 redit etiam in fol. 13^v.

LIBER XLVIII,

- tit. 3 *καί π̄ έλευθειῶν εν δ*. (et de libertatibus
testamento relictis).
tit. 4 *προσώπων* (sic).
tit. 5 In Cod. *άφέσεως*, quae lectio certo errata est.
tit. 9 corr. *τίσι* ex cod.
tit. 15 *περι δούλου ενεχ*. (locus corruptus).
tit. 21 adde in lat.: ut litiget. (folium unum indicis
perit).

LIBER LVIII,

- tit. 6 redit etiam in fol. 95^r.
tit. 7 „ „ „ „ 95^r.
tit. 8 „ „ „ „ 92^v.
tit. 9 „ „ „ „ 112^r.
tit. 10 „ „ „ „ 112^r.
tit. 12 „ „ „ „ 121^r.
tit. 15 „ „ „ „ 121^v.
tit. 16 „ „ „ „ 121^v. *εν ποταμῶ: in fine
καί π̄ ὄχθης άσφαλείας* et de ripae securitate.
tit. 18 redit etiam in fol. 121^v.
tit. 19 ($\bar{\epsilon}\bar{\eta}$ cod.: est tit. 20) redit etiam in fol. 120^r.
tit. 20 corr. $\bar{\kappa}\bar{\gamma}$ redit etiam in fol. 120^v.
tit. 21 corr. $\bar{\kappa}\delta'$ „ „ „ „ 125^r. (Verba $\bar{\kappa}$.
 $\bar{\beta}$. $\bar{\epsilon}\bar{\kappa}\bar{\lambda}$. adsunt in corpore, desunt in indice.)

LIBER LIX,

- tit. 1 redit etiam in fol. 124^r.
tit. 2 „ „ „ „ 117^r.
tit. 3 „ „ „ „ 117^r.

LIBER LX,

- tit. 1 redit etiam in fol. 117^r.
tit. 2 „ „ „ „ 102^r.
tit. 4 *ρίπτει* cod.
tit. 5 *άμαρτάνοντες* sic cod.

tit. 13 redit etiam in fol. 135^r. Perperam utrobique omittitur v. <i>καλ</i>. emenda: <i>λέγεται</i>. tit. 14 redit etiam in fol. 135^r. Cod.: <i>Κλοπῆ</i>. (utro- bique ^ε <i>π</i> om.) tit. 16 redit etiam in fol. 135^r. tit. 17 cod. om. ^ε <i>π</i> initio: <i>ἢ π. ὀχλ</i>. tit. 18 redit etiam in fol. 122^r cod. <i>ἦ</i> pro <i>καλ</i>. tit. 19 „ „ „ „ 149^r. tit. 20 redit etiam in fol. 149^r. tit. 21 „ „ „ „ 149^v. tit. 22 „ „ „ „ 141^v. tit. 23 „ „ „ „ 144^r. tit. 25 „ „ „ „ 144^v. tit. 27 „ „ „ „ 144^v. tit. 29 (pro 28) redit etiam in fol. 145^r: ^ε <i>π συλω-</i> <i>θείσης κληρονομίας</i>; de expilata hereditate. tit. 36 redit etiam in fol. 150^r. <i>ιουλ. ὁ ἐρμόζων</i> utrob.	tit. 37 redit etiam in fol. 136^r. corr.: <i>ἐν μ</i>. tit. 38 „ „ „ „ 119^v. tit. 39 „ „ „ „ 128^r. videtur em. <i>φαρ-</i> <i>μακίων</i>. cod. l. <i>μαθημαστ</i>. (sic). tit. 40 redit etiam in fol. 133^r. utrob. <i>πομπίου</i> (sic). tit. 41 „ „ „ „ 133^v. tit. 42 „ „ „ „ 126^v. tit. 45 <i>δημόσια</i> perperam om. cod. tit. 48 redit etiam in fol. 151^r. tit. 49 „ „ „ „ 151^v. <i>ἦ ἐπ</i>. cod. per- peram. tit. 53 Voc. <i>πρὸ</i> perperam omittit cod. Ceterum periodus implexa est: an <i>ὑποφθείραντες</i> <i>ὑπέφθησαν</i> corrumpendo praeverterunt? tit. 57 <i>εἰ ἐπίτρ</i>. sic cod. tit. 58 dele (<i>καλ</i>). tit. 65 Cod. legit <i>ἦ ἐξέτασις</i>. tit. 67 moneo rubr. esse corruptam.

ANIMADVERSIONES IN L. RHODIAM.

Cod. Ambrosianus M 68 sup., fol. 288^r seq. legis nauticae (sicuti rusticae et militaris) recensionem praebet optimam, additamentis interpolationibusve omnibus liberam. Eius collationem hic exprimendam duximus, cum iam in libro LIII Basilicorum ex libri rescripti ambrosiani auctoritate textum ediderimus.

Collatio pertinet ad ed. heimbachianam.

Titulus est: *Νόμος ροδίων κατ' ἐκλογὴν ἐκ τοῦ ἰδ' βιβλίου τῶν διγέστων* h. e. Rhodiorum lex per eclogam ex libro XIII Digestorum. Lex quidem nullomodo ex Digestis pendet; error autem inde ortus est, quod in libro XIV Dig. tit. 2 de lege rhodia est sermo.

- c. 1. *προσγινομένην ζημίαν διπλασίως διδόνσθω* h. e. allatum damnum in duplo solvat.
- c. 2. *συληθέντος καὶ ἀληθῶς δεικνυμένου πᾶσαν τὴν γενομένην¹ ζημίαν ἐν τε τῷ πλοίῳ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ σῶα ἀποδιδότω ὁ ναύκληρος ὁ τὰ σῶλα ἐπιτρέψας γενέσθαι. ἐάν τις κλέψῃ. τουτέστι — λοιπῶν de. in cod. διπλᾶ ἀποδότη ὁ τὰ σῶλα ποιήσας.*
- c. 3. *ἐμπόρου ἢ ἐπιβάτου. ληφθεὶς . . . κατασχ. δὲ om. propter homoeotel. εἰ μάλιστα χρυσίον.*
- c. 4. *Ἐάν τόπω συλουμένῳ — — μαρτυρομένων τῶν ἐπ. τὴν τ. τ. αἰτ. καὶ συμβῆ συληθῆναι, ἀπ. ὁ ν. τὰ συληθέντα. εἰ δὲ τοῦ ναυκλήρου μὴ θέλοντος ἐν τῷ τόπῳ εἰσελθεῖν, οἱ ἔμποροι τοῦτο ἀγᾶγωσι καὶ συμβῆ κτλ.*
- c. 5. *λόγους. εἰ δὲ τις κρούσας τὴν κεφαλὴν ἀνοίξει ἢ κυλώσει, δότω τῷ παθόντι τὰς ἰατρείας καὶ τοὺς μισθοὺς τῆς ἀργίας.*
- c. 6. *τάξει τὸν πρῶτον, ὡς. ἢ λίθῳ — ἔστω om. cod. ἀνεύθυνος ὁ δοὺς ἔστω· ὁ γὰρ cet.*
- c. 7. *κρούσῃ τινὲ γρόνθον — — ἢ δώσει λάξ — — δότω τὰς ἰατρείας καὶ ὑπὲρ — — κήλης ι' — — ἐνοχος θανάτου ἔστω ὁ τοῦτο ποιήσας.*
- c. 8. *ἀπέλθῃ μετὰ καὶ χρυσίου, εἰ μὲν ἢ πᾶσα αὐτῶν περιουσία ἐξικανεῖ τῇ τοῦ πλοίου*

τιμῇ καὶ τῶν ἐν αὐτῷ, ἔστω· εἰ δὲ μήγε, μισθοῦσιθώσαν καὶ τὴν ἀποπλήρωσιν ποιήτωσαν.

- c. 9. *Ἐάν περὶ ἐκβολῆς βουλευέσθαι ὁ ναύκληρος μετὰ τοῦ ἐμπόρου καὶ οὐ θέλῃσει ὁ ἔμπορος καὶ πάθῃ τὸ πλοῖον, τὴν ζημίαν αὐτὸς ἀποδώσει· αὐτοῦ δὲ μὴ ἐμποδίσαντος μήτε τοῦ ναυκλήρου καὶ τῶν ναυτῶν, συμβῆ δὲ ζημίαν γενέσθαι ἢ ναυάγιον, τὰ σωζόμενα μέρη τοῦ πλοίου καὶ τῶν φορτίων εἰς συμβολὴν ἐρχέσθωσαν: Si de iactu consuluerit magister cum mercatore et voluerit mercator et navis sit damno affecta, ipse damnum resarciat. quod si neque ipso impediante, neque magistro nautisque, damnum naufragiumve fieri contigerit, partes navis et mercium servatae ad contributionem veniant.*
- c. 11 (est 10 in cod. et sic deinceps). *ἔμποροι ἢ οἱ ἐπιβ. — — εἰ δὲ βάλ[λ]ουσιν, εἰ τοῦ — — διαφθαρεῖ, ὁ φορτίσας — — ἀπὸ γῆς ἑαυτὸν — — ἀκριβῶς τοῖς πρὸ αὐτῶν πλευσάσασι, περὶ τοῦ πλοίου καὶ οὕτως τὰς ἐνθῆκας βαλέτωσαν, εἴπερ ἔχει τελείως καὶ καλῶς πᾶσαν τὴν ἐξόπλισιν αὐτοῦ καὶ ναύτας τοὺς ἀρκοῦντας αὐτῷ ἐπιτηδείους καὶ ταῦτα ἔχον καλῶς, βαλέτωσαν ὡς εἴρηται τὰς ἐνθῆκας αὐτῶν.*
- c. 12. *Ἐάν τις παραθῆται τι ἐν πλοίῳ, ἐπὶ πιστῷ τιθέσθω πιστικῷ μετὰ μάρτυρας γ'. ἐάν δὲ μέγα ἔστι τὸ παρατιθέμενον καὶ ἐγγράφως¹ τὴν παρακαταθήκην διδότη. εἰ δὲ εἴπῃ ὁ ταῦτα δεξάμενος φυλάσσειν, ὅτι — — καὶ πόθεν τοῦτο ὑπέστη — — εἰ δὲ μὴ δείξει, καθὼς παρέλαβε δότω.*
- c. 13. *Ἐάν ἐπιβάτης εἰσέλθῃ — — ἀπάλεσα χρυσίου — — ναῦται καὶ οἱ*

¹ γεναμ. cod.
Basil. T. VII.

¹ γεγραφώς cod. Num γεγραφώς.

- ἐπιβάται καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς πλείοντες ὄρκου παρεχέωσαν.
- c. 14. Ἐάν τις δεξάμενος παραθήκην εἴτε ναύκληρος εἴτε πιστικός καὶ ἀρνήσεται καὶ διὰ μαρτύρων ἐλεγχθή, διπλὴν ἀποδώτω τὴν παραθήκην. εἰ δὲ καὶ ὁμόσει, τὴν τῆς ἐπιτοκίας πανθάνετω: Si quis susceperit depositum, sive exercitor sive magister, et infitias ierit et testibus fuerit convictus, duplum reddat depositum. quod si iuraverit, perjurii poenam patiatur.
- c. 15. ἐπιβάτας, ἔμπ. ἢ τυχὸν δούλους — — καὶ ἐλθὼν ἐν πόλει τινὶ ἢ λιμένι ἢ ἐν ἀκτῇ καὶ ἐξελεθόντων τινῶν ἀπὸ τοῦ — — — πειρατῶν ἐπιδρομῆν — — — ἐξιλήσει καὶ σωθῆ τὸ πλοῖον — — καὶ ἐμπόρων φορτία, λαμβανέτω ἕκαστος τὰ ἴδια καὶ τὰ τῶν ἐξελεθόντων ἕκαστος λαμβανέτω. — — ἀμφισβ. τῷ ναυκλ. — — — εἶασεν αὐτοὺς — — τὰ λεγόμενα, διότι δ. ὁ ναύκλ. σὺν τοῖς ναύταις ἐξέφυγον. εἰ δὲ δοῦλόν τινος ἐν παραθήκῃ λαβὼν εἶασεν — — — τῷ τούτου δεσπότη ποιείτω.
- c. 16 (15^{et} et cod.). Οἱ ν. κ. οἱ ἔμπ. ὅσοι δ' ἐν χρήσονται χρήματα ἐπὶ πλοῖω, ἔγγρα μὴ γραφέτωσαν. cetera om.
- c. 17. — δώσει — ἢ ἀργ. κατὰ πλοῦν — — πόσου χρόνου, ἐὰν ὁ λαβὼν — — — πληρουμένου τοῦ χρόνου, μὴ ἀποδώσει καὶ συμβῆ ἢ ἀπὸ — — καὶ σῶα τὰ ἴδια ἀπολαμβάνειν.
- c. 18^{inc.} inc. a vv^{is}. Ἐὰν δὲ τοῦ χρόνου (c. 17). — — κίνδυνον ἀπώλ. — — ἔδοξε, δεχέσθω καὶ τὰς ζημίας.
- c. 18^{ed.} (= c. 18 edd.). — — ἐξελεθ. τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου, κομιζ. — — — ἐγγέων. ἐὰν δὲ μὴ ἔχ. πῶς κομίσασθαι — — — ἔγγρα — — ναυτικοὶ, ὅσον χρόνον ἀποδημεῖ.
- c. 19. Ἐὰν — — — δώσει δὲ ἀρραβῶνα, εἰ δὲ ὁ ναύκληρος, διπλασιαζέτω. unde patet archetypum h. l. vel evanuisse vel lectu difficillimum fuisse.
- Deest c. 20.
- c. 21 (1^{et} cod.). ἐγγράφως ποιήσωσι δύο πλοῖα — — ἐποίησαμεν ἐγγράφως — — πάντοτε τὸ περὶ — — συμβῆ τινα παθεῖν — — τὰ σωθέντα τῷ παιθέντι τέταρτον — ἐπεὶ ἐπειδὴ — — — εἰ δὲ ἔγγραφα ἐγένοντο, τὰ σωζόμενα πάντα τ. α. εισερχέσθ.
- c. 22. ἐφοδίων καὶ σχοῖνα καὶ λοιπὰ τὰ τῷ πλ. ἀνήκ. ἐὰν δὲ ὁ ἔμπ. ἐμβάλη τὸν γ. — — τὰς συνθήκας καὶ θελ. — — ἐὰν χωρῆ τὸ πλ. βαλέτω — — ἀντιτασσέσθω. καὶ — ναυκλήρω om.
- c. 23. συγγράφονται ὁ ναύκλ. κ. ἔ. — — πλήρη, παρεχέτω τ. ν.
- c. 24. ἡμίση ναῦλα — καὶ ὑπ. ὁ ἔμπ. βουληθῆ — — συνεσφράγισαν, διὰ δὲ τὴν ἐμπόδιον ἀπόλλειν τὸν ν. τὰ ἡμ. εἰ δὲ — — γινομένων ἄλλην ποιήσει, διπλᾶ ἀποδ.
- c. 25. σίταρκείας — — ἐὰν δὲ καὶ δευτέρα προθεσμία παρέλθῃ — — — ποσότη., τὸ ναῦλον δ. καὶ ἔ. καθὼς ἔδοξεν.
- c. 26 (15^{et} ita tamen ut ex 15^{et} corr. videatur). — — ἢ ναυκλήρου — — γεν. νυκτὸς ἢ — — — ἀφορᾶν εἰς τοὺς — — ναύτας τε καὶ ναυκλήρους, τοὺς δὲ ἐν τῷ πλ. μένοντας. τοὺς — ζημίαν om.
- c. 27 (15^{et} ex 15^{et} corr.). ἢ κοινωνία — — παθεῖν, ἢ — — τοῦ ναυκλήρου ἢ τῶν ναυτῶν, ἀκίνδ. εἶναι τ. φ. τὰ ἐν ὄρια (sic) κ.
- c. 28. Ἐὰν δὲ τις cet. (ut in c. 27, fin.) — — τὴν μὲν κοινωνίαν ἀποδιδότω, τὴν δὲ τιμ. ὑπομενέτω.
- c. 28. ἐμβολῆ — — ναβαγίου — — — ὁ τὴν ἐμπόδιον π. διδώτω τὰς ζ.
- c. 29. Ἐὰν ὁ ἔμπ. ἐνθα συγγράφονται τόπων — — — — ἀφορᾶν — — εἰς τὸν ἔμπορον. ἐὰν δὲ πληρωθεισῶν.
- c. 30. Ἐὰν ὁ φορτώσας τὸ πλοῖον ἔμπορος ἔχη μετ' αὐτοῦ χρυσίον καὶ — — — ἀπόλυται — — ἐμπόρου, αὐτὸς ἐκκομιζέσθω. Ἐὰν δὲ μὴ: inc. novum caput; numerus excisus est. τὰ ἡμίναυλα ἀπαιτῶν ἐγγράφων προελθόντων, πέμψας ἐπιφερέτω. redd. om.
- c. 31. συμβῆ ἐν αὐτῷ, τὰ — — — ἐκάτερα — — ἐπιδιδότω — — βυθίας —.
- c. 32 om.
- c. 33. θεῖς τ. φ. ἐπὶ τὸν τόπον — — — τὸ μὲν ναῦλον εἰσκομ. — — — τὰ δὲ ἐν ὄρια (sic: ἐν ὠρείοις) ὑπὸ τῶν τοῦ πλοίου om.
- c. 34. ὑπὸ χειμ. ὑποκλυσθῆ τι ὑπὸ τῶν ὑδάτων καὶ ἀδικηθῆ τι τῶν φορτίων — — — — εὐθέως λεγέτω τοῖς τ. φ. ἔ., ἵνα ἔ. γ. τ. φ. εἰ δὲ μηδὲν εἶπη, ὑπεύθυνον ε. τ. ν. εἰ δὲ προμαρτύρηται ὁ ναύκληρος τοῖς ἐμπόροις, ὅτι τὸ πλοῖον ὑπερήντησεν